

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upraviništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Rdeči monarhisti.

Doslednost je težka stvar, posebno še v političnem življenju, ki ne pozna nobene gramatike, nobenih stalnih zakonov. Vsak dan si postavljen pred nov problem, v drug vprašanje, o katerih nisi nikdar razmišljal; zares velike ravnodušnosti in bistroumnosti ni treba, da politik v tem vrtincu ne izgubi zveze s programom svoje stranke in ne izgubi tal, na katerih je sezidana njegova politična stavba. Nedoslednost je torej neka obča človeška slabost, ki se ji je težko izogniti in s katero svet tudi računa.

Nekaj gršega pa je, ako kdo namenoma in vedoma drugače govori, drugače dela, postavlja danes programe in teorije, katere jutri zatajuje. Tako početje je obsodbe vredno, ker je lažljivo in slepi ljudstvo in podira javno npravnost. Politična stranka, ki na tem boleha, utegne sicer začasno uspehe doseči, kakor jih doseže lahko momentano vsaka laž, a izključeno je, da bi se dal na taki podlagi ustvariti nov družabni ustroj, nova družabna preuredba.

Mislimo namreč na socialne demokrate. Socialna demokracija uči, da je treba v prvi vrsti, da se drži vedno in dosledno svojih načel, da se ne sme socialno demokratski program niti za las izpremeniti, s programi meščanskih strank nobenega kompromisa sklepati in če je socialna demokracija močna postala, da se ima zahvaliti samo tej železni doslednosti, s katero se oklepa socialno demokratskega programa. Glavne zahteve socialne demokracije pa so: odprava monarhije, kapitalizma, vojske, indirektnih davkov in stanov. To so stvari, ki jih zna z neverjetno prepričevalnostjo razlagati vsak socialno demokratski agitator in so napisane v bukvicah vsakega socialnega demokrata.

To je teorija, program, farba za volitve, hrana za maso delavstva, trnjak, na katerega se love glasovi. V praksi, v dejanju pa dela socialna demokracija popolnoma drugače. Sname se republikanska zastava in natakne se monarhistična, sleče se jakobinski jopič in obleče se dvorni frak, mirovni klic utihne in oglasi se bojni rog.

Francoski sodrug Millerand je postal vojni minister in tuhta cele noči, kako bi se dalo zgraditi zračno brodovje zrakoplovov; francoskemu ministru sodrugu Jauresu so se zdeli kanoni, ki jih je predlagala vlada, premajhnega kalibra in je zato predlagal večji kaliber, bivši ministrski predsednik sodrug Briand, ki je svoj čas prišel na idejo generalnega štrajka in učil, da je treba proti oblasti v boj, če ne drugače, s puško in bajonetom, pa je sam poslal proti štrajkujočim delavcem vojake in kanone. Socialna demokracija jih je seveda sedaj izključila iz svojih vrst in noče o njih ničesar več slišati; ampak to je silno komoda metoda in jako značilna za vso notranjo gnjilobo in neresnost socialne demokracije. Kdor pride na vrh, pa se prelevi, oziroma ga iz socialne demokracije vržejo. To samo dokazuje, da so najboljši in najvnetejši socialno demokratski vodje jako slabi sodrugi.

Krasen dokaz socialno demokratske nepoštenosti nam nudi laška socialna demokracija. Ko se je pričela laško-turška vojska v Tripolitani, je vsa evropska socialna demokracija zaglala strašen krik, sodrugi so sklicevali protestne shode in v krvavih besedah slikali strmečemu svetu grozoto vojske in smrti in premetavali milijone, ki jih bo vojska požrla. Kaj pa pravi k temu laška socialna demokracija? Nič! Bisolatti, vodja socialnih demokratov, je ves navdušen za vojsko in ravno te dni premišljuje, kako bi preprečil v parlamentu, ki se bo v kratkem sklical, nastop par svojih tovarišev, ki so proti vojski.

Najlepše pa pride sedaj. Stari republikanski papež Bebel, glava nemške socialne demokracije v državnem zboru, revolucionar od pet do glave, najbolj ortodoksen socialni demokrat na evropski celine, ki je celih 72 let, kar živi, sanjal o prelepih časih socialne republike, ta izrazi zastopnik ateizma, komunizma in republike, je pri pogajanjih o izvolitvi socialnega demokrata za podpredsednika v nemškem državnem zboru dejal, da nima socialna demokracija nič proti temu, ako se gre zastopnik socialne demokracije cesarju na dvor pokloniti in če tudi v zbornici pri živio-klicu na cesarja sam vzklikne in cesarju ovacijo priredi. Ta korak pomeni popolno kapitulacijo republikanske misli pred monarhično in je obenem priznanje monarhije kot popolnoma upravičene

državne oblike; s tem pa padejo v vo-
diti tudi vsi očitki in predbacivanja, vsi napadi na ustavne države, katere dela socialna demokracija odgovorne za socialno mizerijo in družabni red na svetu. Ni čudno, da se je stari Bebel branil in ustavljal, da bi kaj takega izjavil. Ali poslanci centra, nacionalni liberalci, svobodomiselnih ljud. stranke so ga vpričo cele zbornice na laž postavili in dognali, da je res tako govoril.

Nacionalne liberalce je namreč zelo pogrelo, da ni cesar sprejel sedanjega zborničnega predsednika in drugega podpredsednika v avdijenci in so zato vnovič predsedniško vprašanje v zbornici na vrsto spravili in so hoteli dokazati, da so pri volitvi socialnega demokrata v predsedstvo popolnoma v dobri veri delali, ker so se zanesli na besedo Bebla, da bo socialno demokratski podpredsednik v slučaju, da bo predsednik zadržan, vse dolžnosti predsednika, torej tudi nasproti cesarju prevzel.

Nemška socialna demokracija, ki je prišla 110 mož močna v nemški parlament z nabrušenim mečem, pa stoji danes z Beblom vred blamirana pred evropsko javnostjo; enkrat pade vsaka krinka iz obraza, svet se ne da vedno varati in zlagani programi obledijo. Nemške nacionalne liberalce pa je ta rdeča komedija tako stregnila, da so se od socialnih demokratov ločili. Nacionalni liberalci poslanec dr. Schiffer je ožigosal vpričo cele zbornice Beblu poskus, tajiti socialno demokratsko stališče v zadevi podpredsedstva in dostavil v imenu svojih tovarišev: »Wir wissen künftigt, was wir von der Sozialdemokratie zu halten haben.«

Koroški Slovenci.

k Sloveščina na kolodvoru v Celovcu. Pred par dnevi sem čital v »Slovenec«, da je rekel postajenačelnik v St. Lovrencu nad Mariborom uradniku, ki ni hotel dati listka na slovensko zahtevo: »Geben Sie dem Passagier die Fahrkarte, die er wünscht. Das Verzeichnis der slovenischen und deutschen Stationsnamen hängt ja da.« Iz tega sledi in dopisnik to tudi omotja, da je poslal inšpektorat železniške direkcije vsem postajam od Maribora do Celovca seznam postajnih imen v slovenskem in nemškem jeziku z naročilom, da se mora potnikom li-

stek izročiti tudi na slovensko zahtevo. Zadnja številka »Mira« pa zopet poroča, kako niso dobili listkov slovenski fantje v Bistrici v Rožu in neki gospod v Celovcu in sicer v nedeljo 11. t. m. Kako je mogoč tak škandal? Tu je torej kriva gotovo samo nesramna predrznost službujočega uradnika. Vsak, komur se zgodi kaka krivica, naj se takoj pritoži na železniško direkcijo in natanko naznani kedaj, ob kateri uri se mu je to zgodilo, da bo mogla direkcija zoper dotičnega uradnika postopati. Če je le ktera, se mora naznani tudi priča. — Obenem pa se mora celi slučaj natanko popisati gospodu poslancu Grafenauerju, ki bo potem že tudi storil svojo dolžnost. — Povedati moram, da sem 12. t. m. na čelovškem kolodvoru brez vsake ovire dobil vozni listek v Sinčovas na slovensko zahtevo. I. D.

k Cerkvena oblast bodi pravična! Pod novim knezoškofofom so se začele zoper Slovence na Koroškem goditi čudne reči: Med drugimi krivicami te-
le: 1. Skoro čisto slovenska župnija St. Jurij v zilski dolini že pol leta ni zasadena — ker kompetira Slovenec. 2. Katehetskega mesta v Borovljah ni dobil kompetent zato, ker zna slovensko, dobil ga je trd Nemec. 3. Trg Guštanj, kjer se kaplana silno potrebuje v šoli in pastirstvu, kaplana, ki je že imel dekret, ni dobil, ker so protestirali liberalci. Slovenskih prosilcev prošnja je bila za-
stonj. 4. Nad sedem mesecev se je šlo za to, kdo pride za župnika v Borovlje. G. Dobrovc, predlagan na prvem mestu mesta ni dobil, ker so protestirali liberalci in liberalna vlada. In sedaj imamo krščanskega naučnega ministra! 5. Slovenskemu duhovniku v Celovcu se je namignilo, naj bi pustil kanonikat na ljubo nekemu Nemcu. Kakor da bi ne bilo nemških kanonikov dovolj! 6. Iz vseh mogočih nemških dežel, Solnograda, Bavarskega, Švice itd. se zadnji čas pridobivajo duhovniki za Koroško, za slovenske duhovnike, ki jih še bolj primanjkuje, se ne skrbi izven dežele. 7. Pri kompetenci za korarja, mesto umrlega dr. Müllerja, ki je bil Slovenec (in je bilo to mesto od nekdaj slovenska posest), se je zadnji dan kompetence pozvalo profesorja dr. Quitta, naj kompetira — seveda zato, da bi podrl slovenskega prosilca. Bomo videli, ali še pravica nasproti nam Slovincem ima kaj veljave pri cerkvenem uradu, ko so jo pri nas iz drugih uradov že iztirali.

LISTEK.

Kako se je prevarila Kata.

Spisala Lea Fatur.

(Dalje.)

II.

Kakor klada leži Vid Stopič na razbeljeni postelji. Obledela ga roj muh, sprehajajo se po nečedni odeji, mu lezejo po obrazu. Mrtva leži levica, desnica omaga v boju, trudne oči se upro v začrnelo sliko na steni. Sluh pa sledi ropotu na cesti, hoji po hiši in dvorišču. Po različnih glasovih spozna Vid dobo dne, vidi, kako leze čas naprej, misli, da se mu bliža vedno bolj, tajno hrepenenje in strah človekov — božja dekla, bela smrt. Težko je stanje mrtvoudnega. Dan, poletni dan, gre še nekako. Dan je dan. Svetloba pogleda v vsak kotiček, podi iz njega tajna bitja rojena iz tmine, molka in domišljije. Toda noč, ona je strah vsakega bolnika. Sleherno noč pričakuje Vid željno jutro, ker so grozne njegove noči, polne dušnih in telesnih muk. V nočni tihoti so glasni kliči iz onega sveta, kateremu se bliža duša, kamor odhaja tako nerada. Oj noč, neskončno dolga bolnikova noč!

Ko beži spanec od vročih oči, ko iztika duša po najskrivnejših potih spomina in vesti, ko poišče prve otrokove prestopke, ko priključ vse grehe življenja, jih povečuje — širi — da narastejo v visoke gore, ki se vale težke na prsa... Mučna noč, ko pokliče duša vse one obraze, katere podiš ob dnevu iz svoje bližine, vsa ona lica, na katere je poklicala tvoja krivda strah, jok, jezo, ali razuzdan smeh. Žalostni, jezni, smejoči se, se vrste vsi ti obrazi okrog tebe, točijo svoje solze nate, mečejo svoje prokletstvo vate. Solze, solze! Teko, da se jih polni postelja, da se koplje v grenkem potoku. Mnogo jih je teklo radi tebe Vid... Prve so bile materine, ko je zapustil odrasli sin ono, ki ga je vzgojila v potu svojega obraza. — Druge so bile Urškine, ki je čakala, predla in prala štrene. Tretje so bile Savine, prve žene Vidove, četrte sestrine — in zadnje, najbolj pekoče, ki padajo naravnost v srce, to so solze nedolžnih otrok: nečaka in nečakinje.

Oj, te prikazni noči! Mati dviguje težko tesačo, jo požene v debelo deblo, joče in pravi: »Zapustil je kmetsko revščino, šel je služiti v gospodsko dvore. Joj, joj meni stari!« — Urška sedi pri kolovratu in poje. Vedno isto: »Pušelj sem dala, fanta čakala...« Sava hodi drsajočega koraka, koža ji visi

prazna od močnih kosti, oko je mrklo, polno očitaj: »Varčevala sem, delala, pazila. A ti, komu, v kake roke zapuščaš mojo posest?« — Sestra Liza dviga grozeče roko: »Izročila ti sem otroka — komu si verjel — kam si jih zapodil?« — In Zorko kliče: »Stric, to ni res... Oj, moja šola, moja nova maša!« — »Ni res, ni res!« kliče Nežika — vsi plešejo okrog njega, valijo svojo žalost nanj. Okrenil bi se, umaknil, ubežal. Pa negibno je telo. Kričal bi, a jezik odpoveduje. In stara dekla smrči mirno na postelji zraven njega, mlada žena v sprednji sobi ne sliši, morda je tudi ni, morda potuje po letni noči. Nikdo ne sliši in ne postreže bolniku. Usta so suha, ožgana. Desnica se je utrudila na dolgi poti do kupice na omarici, oči se utrudijo gledanja prikazni, duša umira kesanja, strahu. Hvala Bogu, da zapoje petelin, da svane danica nad Zagrebom, da se oglasijo zvonovi. Dan, nov dan! Dal je Gospod Bog, da si ga dočakal. Res, da ti prinese nov dan nove muke, pa prinese tudi upanje: Morda pride vendar kdo k zapuščenemu starcu, mu opomore, da popravi svoje pregrehe, da zadovolji Savo, da izbriše solze sestre in nečakov, da zatara ženini razuzdan smeh. Oj, dan, prinesi rešenja, pomoči!

Kakor vsa ta jutra, je bilo tudi danes. Po zatohli sobi je zavelo po mladosti. Debele kite po hrbtu, rokavce zmendrane, je stopila Kata k moževi postelji. Zareča pričakovanja se je nagnila nadenj, nizi korald so se mu usuli na glavo, topla sapa je udarila vanj, oči so zrle željno, vprašaje. Zadržtel je bil bolesto, kakor da mu li-
je ženin pogled pelina v usta. Greh di-
ši iz žene — smrti, samo smrti išče njen pogled. Vsako jutro, vsak opoldan. Odkoder prihaja tisto grozno opazanje, tisti razočarani vzdih, tisto šepetanje pred vrati. Težko čaka mlada žena. Usmiljeni Bog, izkaži pravico, daj, da čaka še dolgo, daj, da ne dočaka posestva, daj, da poravnaj svoj greh! Vid trpi kakor duša v vica. Vendar si ne želi smrti. In da podre ženi smeli up, se upira zjutraj z desnico v zid, poskuša dvigniti glavo, skuša povedati jasno: »Danes mi je boljši, Kata, duša.«

Nerazločne glasove pošilja težak jezik iz pekočih ust. A Kata jih razume, prej žareča postaja blede, nizi korald se obesijo žalostno na prsa.

Z razdraženim glasom vzdrami staro Frano. Ta pogleda krmižljavo, radovedno na gospodarja, zamrmra: »Ni ga še vno...« Dekla in gospodinja sta siti nadožnega starca. Z dnem se

Kaj vlada v knezoškofijski palači sedaj Angerer? Dozda je bilo med katoliškimi Nemci in Slovenci na Koroškem še precej edinosti. Znanprej?

Jadranska prometna konferenca

vršila se je dne 20. t. m. v Trstu na vabilo avstrijskega Lloydja. Zborovanja so se udeležili odposlanci raznih deželnih odborov, parobrodskih društev, državne in južne železnice in zastopniki deželnih zvez za tujski promet na Primorskem, Kranjskem, Koroškem in v Dalmaciji. Delavsko ministrstvo zastopal je dvorni svetnik dr. Schindler, železniško ministrstvo sekcijski svetnik dr. Henoch. Kot zastopnik deželnega odbora se je udeležil dežel. glavar dr. Ivan Šusteršič zborovanja. Za deželno zvezo za tujski promet prišla sta dežel. poslanec župnik Piber in dr. Krisper. Deželna vlada kranjska odposlala je okraj. glavarja dr. Praxmarerja, trgovska zbornica ravnateljja Pammerja.

Zborovanje je otvoril generalni ravnatelj avstrijskega Lloydja dvorni svetnik Frankfurter ter poudarjal, da je treba tujski promet ob Adriji složno razvijati pod geslom: Viribus unitis. Važen je bil referat načelnika publicističnega biroa avstrijskega Lloydja ces. svetnika Neumanna, ki je opozarjal, da ima avstrijski Lloyd po svojih agenturah v Levant, Indiji, južni in severni Ameriki svoje zveze, katere lahko služijo v propagando avstrijskemu tujskemu prometu. Zaradi tega kaže, da se Primorje, Dalmacija, Kranjska in Koroška kot jadranske dežele združijo v sodelovanje, kateremu sodelovanju naj služi skupni odbor v Trstu. Zastopnik zveze za tujski promet v Opatiji Krohn je prečital odločen protest proti taki organizaciji, katero ni smatral kot umestno.

Nato je poprijel za besedo deželni glavar kranjski dr. Ivan Šusteršič ter je v obširnem govoru razložil svoje ideje o skupnem delovanju jadranskih pokrajin. Priznal je veliko važnost parobrodskih društev in naših železnic za razvoj tega prometa in jim priznal pravico imeti odločilno besedo v takih zadevah, vendar je predlagal, da se predloženi statut bistveno izpremeni tako, da bo ugajal vsem udeležencem. Ustanovi naj se provizorični organizacijski odbor s sedežem v Trstu. Deželne zveze na Primorskem, v Dalmaciji, na Kranjskem in na Koroškem naj pa tvorijo izvrševalni odbor, ki naj se večkrat na leto skliče v Trst. Razun tega bi kazalo vsako leto jedenkrat zbrati vse interese tujskega prometa, tudi zastopnike manjših parobrodskih društev in zastopnike hotelskih podjetij na skupno posvetovanje, katera konferenca bi imela le pravico do nasvetov.

Strogo stvarna izvajanja deželnega glavarja dr. Šusteršiča niso le vzbudila splošno pozornost, temveč tudi dosegla glasno odobravanje. Dokaz temu to, da je zastopnik deželne zveze v Opatiji takoj umaknil svoj protest in se pridružil predlogu dr. Šusteršiča. Predsednik tržaške deželne zveze Ebner pl. Ebental in deželni poslanec koroški Döbernig sta priporočala predlog dr. Šusteršiča, poudarjajoč, da gre tukaj za strogo gospodarsko sodelovanje, katero je neobhodno potrebno v zadevah tujskega prometa. Predlog dežel. glavarja dr. Šusteršiča je bil potem soglasno sprejet.

Opomniti je, da se je zborovanja udeležil tudi tržaški namestnik princ

prebude roji muh, sitno silijo kati v oči, črne lazijo po steni, jo krasijo s pičicami. Kata seže po mahalniku, udari po steni. Grozen je njen obraz. Vid ugane njeno misel, zamiži...

Tako biva že štiri mesece, kar je zadel Vida mrtvoud. Takrat je bila pomlad, vse je sililo iz hiš, na gorice, na vrtove. On je moral ležati, gledati majhen košček neba, ki se mu je smehljal skozi okno. Zdaj je poletje. Razgreta postelja peče kakor ogenj, telo se poti, zrak je težak. Blagor onim, ki hite zdaj v hladno kopel. Da bi mogel menjati zdaj z bosim, polnagim svinjskim pastirjem... Prihaja poldan. Nemirne postajajo bolnikove oči. Kje je Kata? Videti jo želi in se boji. Kmalu bo pridršla Frana, prinesla preslano juho. Segal bo z desnico v skledico, ker hoče, ker mora še živeti. Roka se bo tresla, juha se bo razlivala po nepočesani bradi, po pisani odeji. Zena se bo smejala tam doli... On bo udaril po skledici, po zidu... Frana bo ovijala rjuho, brisala odejo in zmerjala besnega gospodarja, tožila ga bo gospodinji. Kata bo vzdihnila: »Da me ne reši Bog te pokore,« in ubila par muh.

(Dalje.)

Hohenlohe, kateri je zagotavljal zbor posebne naklonjenosti vlade.

Končno se je izrekla generalnemu ravnatelju avstrijskega Lloydja dvorni svetniku Frankfurterju, ki je bil izvoljen za predsednika novega odbora, zahvala, da je v tako važni zadevi prevzel sodelovanje.

Zborovanju je sledil v novem Excelsior Palace hotelu banket, prirejen od avstrijskega Lloydja. Govorile so se napitnice na dvornega svetnika Frankfurterja in druge odlične osebe, napilo se je deželnemu glavarju dr. Šusteršiču in priznala se je njegova zasluga, da se je njemu posrečilo zediniti pri tem važnem zborovanju različna mnenja do ugodnega uspeha.

Dana nam bode prilika, da o daljnjem delovanju te jadranske zveze poročamo, ni pa dvoma, da je za razvoj tujskega prometa na Kranjskem podpora tako velikih in vplivnih parobrodskih društev zelo ugodna.

Opomnimo, da je deželni glavar dr. Šusteršič pred kratkem prevzel tudi predsedstvo naše deželne zveze za tujski promet in dejstvo, da je sredi napornega delovanja deželnega zbora hitel v Trst zastopat interese našega tujskega prometa, je dokaz, da hoče tej struji nakloniti svojo pozornost.

V. K.

Delavsko gibanje na Angleškem.

Skoro vse vesti iz Angleške poročajo, da je le malo upanja, da bi se dala preprečiti stavka v angleških premogovnikih, ki jo je označil angleški državnik sir Grey za nacionalno katastrofo Angleške. Bogati lastniki premogovnikov se postavljajo na stališče »non possumus« in odklanjajo vsako intervencijo vlade, tako da bomo doživeli eno največjih stavk na svetu, ako se razmere nenadoma ne izpremene. Zanimivo je, kar je nedavno neki angleški tednik priobčil o posledicah stavke. Piše namreč: »20.000 lokomotiv in 700.000 železniških voz bi moralo počivati in okoli milijon delavnic in tovarni bi moralo zapreti svoja vrata. To ni nobena izmišljena trditev, temveč resničen opis tega, kar mora nastopiti, ako bi trajala taka stavka dalje kot teden dni. Kajti vse naše moderno življenje je odvisno od premoga. Po štirinajstih dnevih bi morale vse železnice na Angleškem ustaviti svoj obrat, ako bi ne dobivale premoga za naravnost pretirane cene iz Amerike ali pa morebiti iz Nemčije. Angleška admiraliteta pokupuje že sedaj vse zaloge premoga, ki jih more dobiti, kajti v normalnih razmerah zadostujejo zaloge mornarice komaj za 14 dni. Nekoliko so že poizkušali na Angleškem posledice take stavke leta 1893., ko so ustavili obrat premogovniki v Yorkshire, Lancashire, Nottinghamshire, Derbyshire, Warshire in Staffordshire. V Londonu so takrat plačevali 5 kron za stot premoga. Ako bi trajala stavka premogarjev dalje časa, bo čez nekaj tednov 16 milijonov ljudi, moških in ženskih, brez kruha. Rudarji sami bi izgubili vsak teden na zaslužku 30 milijonov kron in delavci drugih obratov, ki bi morali počivati zaradi pomanjkanja premoga, bi po kratkem času tudi toliko izgubili na zaslužku, da bi se moglo računati 40 milijonov kron skupno na teden. Angleška zveza rudarjev šteje okoli 800.000 članov, premoženje zveze in stavkarskega fonda znaša 30 milijonov kron. Celotno, ako bi zveza vsakemu stavkajočemu članu izplačala na teden samo 10 šilingov (okoli 11 kron), bi znašalo to na teden vsoto okoli 8 in pol milijona kron. A v dragih življenjskih razmerah je življenje ob 30 šilingih na teden že umetnost.« Upajmo, da se bodo premogovni baroni spametovali v zadnji uri ter tako preprečili velikansko socialno bedo.

Najnovejša poročila o delavskem gibanju na Angleškem iz Londona so sledeča:

V Trade-Unionu organizirani premogarji so odpovedali delo za 1. marec. V imenovanji organizaciji združenih je 800.000 rudarjev; o stavkokazih ne bo moglo biti niti govora. Sredstva organizacije zadostujejo za šesttedensko stavko. — Ministrski predsednik Asquith je včeraj sporočil v poslanski zbornici, da je povabil rudarske in podjetniške zastopnike za danes k sebi na posvetovanje. Zbornica je vzela ministrov izjavo s pritrditvijo na znanje. — Posredovalni urad za spore v premogovni industriji se je predvčerajšnjem sešel na posvetovanje, ki pa ni privedlo do nikakega uspeha med zastopniki rudarjev in zastopniki lastnikov premogovnikov. Vlada namerava predložiti spor posebni kraljevski preiskovalni komisiji, kakor je bila storila to že lani ob železničarski stavki. — V grofiji Derby so že poga-

sili več plavžev. V mnogih lanchasirskih pletilnih tovarnah so delavcem odpovedali za 1. marec delo. Več podjetij je naznanilo svojim delavcem, da obratovanje polagoma omeje in polagoma odpuste več delavcev. — Včeraj je bila v Londonu konferenca izvrševalnega odbora mednarodnih rudarskih organizacij. Konferenca so se udeležili zastopniki Angleške, Francoske, Nemčije, Avstro-Ogrske in Belgije. Na dnevnem redu je bilo vprašanje o skupni akciji za slučaj angleške rudarske stavke. Konferenca danes še traja. — Iz Bochuma na Nemškem poročajo, da je bila tamkaj 20. t. m. konferenca zastopnikov organizacije nemških rudarjev o eventualni simpatijski stavki nemških rudarjev za angleške rudarje. O sklepu konference molče.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJSKA.

Iz Rima poročajo, da bo v današnji seji poslanske zbornice sklenjena izjava, v kateri poročata italijanska vlada in zbornica velevlastem, da je namera Italijanov o zasedbi Tripolisa nepreklicna. Italija bo sporočila Turški, da je edini pogoj za mir odstop Tripolisa. — »Popolo Romano« in drugi italijanski listi označuje za neresnično carigrasko vest, da so Turki in Arabci 13. t. m. naskočili Derno in vdrlji v dva forta, pri čemur so imeli Italijani znatne izgube. Nadalje poročajo iz Rima, da je popolnoma neresnična vest Reuterjevega urada pred dvema dnevoma, da se je 500 italijanskih vojakov izkrcalo na Farzanskih otokih v Rdečem morju. Noben italijanski vojak se ni izkrcal na otokih ali kakih drugi točki Rdečega morja. — Iz pariških diplomatičnih krogov se čuje vest, da je portva naznanila velevlastem, da bo ob prvem bližnjem italijanskih bojnih ladij k sredozemski turški obali pustila zapreti Dardanele s podmorskimi minami in da bo izgnala v tem slučaju vse italijanske podanike iz turške države.

KITAJSKA.

Kitajska republika je zaprosila tako Avstro-Ogrsko kot ostale države, da naj priznajo novo državno obliko kitajske države.

IZ ALBANIJE.

Iz Skadra poročajo, da je pred tremi dnevi napadel albanski rod Dukadini turške čete, ki so imele 30 mrtvecev in ranjencev. Dukadiniji so se doslej mirno zadržali in se zadnje vstaje Malisorov niso udeležili.

Štajerske novice.

Še Deželni poslanec Meško ima v nedeljo, dne 25. februarja, pri St. Lovrencu v Slov. goricah političen shod po rani maši v stari šoli.

Imenovanje. Štajerski deželni šolski svet je imenoval vlč. gosp. Davorina Petelinška, dosedanjega suplenta prve deške šole v Mariboru za profesorja na meščanski šoli v Mariboru. Čestitamo!

Slovenjigradec. Po posredovanju poslanca dr. Verstovškega je dovolilo ministrstvo dodatno 15.000 K podpore za dotične posestnike, ki so vsled suše trpeli veliko škodo.

Št. Jurij ob Ščavnici. Podružnica »Slov. Straže« ima prihodnjo nedeljo, dne 25. februarja občni zbor z zelo zanimivim sporedom.

Tečaj. Te dni se vrši cela vrsta podučnih tečajev, ki jih priredi S. K. S. Z. Danes je tečaj za mladenke in žene v Petrovčah v Savinjski dolini. Govorita dr. Hohnjec in Krištof. V Dramljah pri St. Jurju ob južni železnici govorita na socialnem tečaju dr. Korošec in župnik Tomaž Rožnik. — V petek, dne 23. t. m., pa se vrši gospodarski tečaj v St. Lovrencu na Dravskem polju. Govorijo dr. Korošec, Pušenjak in Krištof. V soboto, dne 24. februarja, pa je tečaj v Ormožu. Predavata dr. Hohnjec in nadrevizor Pušenjak.

Liberalna neumnost. Kot kaki otročaji, ki pišejo na zid besede »osele«, »tele« itd. ali pa s prstom zaznamujejo svoje modrosti v sneg, tako so si liberalci, namreč bankerotni celjski in središki, izdali za pust list »Središki sršen«. Bi nič ne rekli, če bi zagamali liberalci res uštimali kake pametne šaljivke za pustni dan. A surovost, ki je zlitna na ta umazan papir, je podobna onim nesramnim šnopsarjem. Po naključju sem dobil ta papir v roke, a ne ene količkaj vredne humoreske nisem našel. Napadi na naše poštenjake in pobalske nesramnosti je zlit avtor liberalne neumnosti na tega sršena. Čestitamo!

Ščipce razsajajo pri Sv. Martinu pri Vurbergu med šolsko mladino. Šola je že 14 dni zaprta. Radi ošpic je šola zaprta tudi v Žitečki vasi. Enako razsajajo ošpice tudi pri St. Rupertu v Slovenskih goricah, a šole še tam niso zaprle dosedaj.

Še Zaprti promet. Radi vednih preprirov je brod čez Dravo v Gor. Dupleku niže Maribora zaprt. Radi tega je velik del Slovenskih goric odrezan od Maribora, namreč tovarni promet. Še peš težko prideš preko Sv. Petra v Maribor. Preko Ptuja pa je hudo velik ovinek. Silno potreben bi bil tukaj most.

V studenec je skočila, ker se z zedom ni mogla pogoditi, Zofija Logar v Celju. Že celih osem dni so jo pogrešali, dne 19. februarja so jo pa potegnili iz domačega studenca mrtvo. Vse te dni so zajemali pitno in kuhinjsko vodo iz Studenca, v katerem je ležala mrtva samomorilka. V studenec je skočila po prepriro z zetom Jernejem Guzejem.

Od gladi je hotel umreti. Blizu Kapfenberga na Gornjem Štajerskem je dne 19. t. m. našel nek delavec v neki baraki 18letnega Jos. Schröcka, ki je imel vse ude, posebno pa roke, noge, ušesa in nos odmrznjen. Bil je skoraj popolnoma zaglašen. Baj je celih 17 dni ležal v tisti šupi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu odrezali roke in noge.

Maribor. Včeraj so začeli podirati hišo št. 3 na Glavnem trgu. — Most bo baje že 1. dec. 1912 gotov, tako zatrjujejo inženirji. Zadnje mesece gre delo res hitro izpod rok. Ne bo dolgo, pa bodo že tudi oboki v sredini Drave gotovi. Most bo širok 14 metrov. — Samomori se v našem mestu zadnji čas silno množijo. Tudi napredek. — Danes, dne 22. februarja se vršijo v občini Karčevina tik pri Mariboru občinske volitve. Kakor se kaže, bode boj med nemčursko-meščansko in protimeščansko-gospodarsko stranko zelo vroč. — Stavba novega uradnega poslopja, v katerem bo okrajno glavarstvo, finančna direkcija in vsi tema dvema podrejeni uradi, bo letos do jeseni tudi v notranjih delih končano. Strokovnjaki pravijo, da bo poslopje premajhno in da je sploh sila nepraktično urejeno. Na Štajerskem je že vkoreninjena navada, da uradna poslopja ne kažejo posebne spretnosti in prebrisanosti nemškonalionalnih stavbenikov, kateri edini dobijo vsa erarična in deželna dela.

Štrajk dimnikarskih pomočnikov v Gradcu traja naprej. Dosedaj še ni prišlo do pravega sporazuma med mojstri in pomočniki. Pri posvetovanju 20. febr. med spornima strankama je prišlo le do tega sporazuma, da se bodo pogajanja zopet nadaljevala. Baje hočejo štrajkati tudi pomočniki v Mariboru.

Šala in resnica. V gostilni Kunej v Oplotnici pri Konjicah so pred par dnevi popivali posestniški sinovi Jožef Leva, Jurij Špile, Jurij Bergles in Franc Vaupot. Ko so se vračali iz gostilne, je hotel Vaupot za šalo vzeti Levi pero izza klobuka. Vsled tega se je začel med njimi prepri, iz katerega je nastal pretep. V pretepu je Vaupot Levi z žepnim nožem zadal smrtonosno sunek v ramo, da se je Leva nezavesten zgrudil na tla. Obenem pa je tudi Bergles Špilu zadal nevarni sunek z nožem v ramo, da je tudi ta dobil nevarno poškodbo. Težko ranjena so oba spravili v bolnišnico. Vaupot in Bergles pa sta pobegnili.

Izpred celjske porote. Konec prvega porotnega zasedanja v Celju je tvorila v ponedeljek obravnava proti 37 letni posestnici Tereziji Pezarič iz Zibike pri Šmarju, ki se je imela zagovarjati zaradi poskušenega zavratnega umora nad svojim možem. Hotela je namreč svojega moža v neki noči v spanju s sekuro ubiti (kakor smo svoječasno že v »Slovenca« o tem dogodku poročali). Porotniki so stavljeno vprašanje glede poskusa zavratnega umora potrdili in sodni dvor je Terezijo Pezarič obsodil na pet let ječe.

KNJIGOTRŽTVO.

Alešovčevi izbrani spisi, VI. zvezek, ki obsega povest »Ne v Ameriko«, je ravnokar izšel kot 16. zvezek »Ljudske knjižnice«. — Kot ljudski pisatelj poznani in priznani Alešovec je s to povestjo podal slovenskemu ljudstvu nekaj, kar bo ohranilo stalno vrednost. Iz cele povesti, ki je pisana na podlagi resničnih dogodov, diha resnica starega slovenskega pregovora: »Ljubo doma, kdor ga ima«. Ostani doma in ne hodi na tuje po nesrečo, to je klic, katerega kliče s to povestjo Alešovec svojim rojakom, ki silijo v tujino v upanju, da jih čaka tam boljši kruh. — Povest »Ne v Ameriko« bo z veseljem in pridom čitala vsaka slovenska hiša. — Knjiga se dobi v »Kato-liški Bukvarni« v Ljubljani in stane K 1'50, vez. 2'40. — Naročnikom »Ljudske knjižnice« bomo ta zvezek v kratkem razposlali.

: Naročajte „Slovenca“ :

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 22. februarja 1912.

Deželni glavar otvori sejo.

Naznani, da je dobil od nadvojvode Rainierja in nadvojvodinje Marije brzojavno zahvalo za čestitke deželnega zbora k njegovemu jubileju. (Zivio-klici.)

Deželni glavar naznani sledeči nujni predlog:

Lex Lampé.

Dr. Lampé in tovariši nujno predlagajo: Deželni zbor skleni: Deželni odbor se pooblašča, da sme pred izposlovanjem Najvišje sankcije v tekočem zasedanju sprejetih zakonskih načrtov, oziroma pred izposlovanjem Najvišjega odobrenja deželnozborskih sklepov, bodisi iz lastne iniciative, bodisi po želji vlade, izvršiti potrebne izpremembe besedila, oziroma dopolnila, v kolikor odgovarja to smislu dotičnih zakonskih načrtov in ne zadeva bistvenih določil. Hkrati se deželni odbor pooblašča, da napravi zakonskim načrtom prevode v tistih primerih, v katerih je bil načrt zakona, oziroma njega posamezni deli, v deželnem zboru sklenjen le v enem jeziku.

Dr. Lampé utemeljuje nujnost. Nujnost se sprejme in izroči predlog ustavnemu odseku. Naznani nadalje sledeče interpelacije:

Občinske volitve v št. Rupertu.

Interpelacija poslanca Hladnika in tovarišev na Njega ekselencijo prebلاغ. g. dež. predsednika: Za dan 26. in 27. februarja so razpisane občinske volitve v občini št. Rupert (kranjski okraj). Agitacija za kandidate napredne stranke pa presega vse meje. Agitira se z nezakonitimi sredstvi, agitira se z nasilstvom. Občinski sluga donša glasovnice, na katerih so že kar natisnjena imena kandidatov napredne stranke. Navadno pa kar pri gostilničarju v vasi pusti za volilce v dotični vasi take s štampiljami natisnjene glasovnice, naj jih razdeli. Gostilničar razdeli svojim pristašem glasovnice, pristašem S. L. S. pa, ki zahtevajo prazne glasovnice, reče, da jih dobe šele dan pred volitvijo. Pa tudi pristaši S. L. S. dobe kar s kandidati napredne stranke natisnjene glasovnice, na primer Lamovšek France, Škoda Jožef, Stancar Franc in mnogi drugi. Pri agitaciji so se rabila tudi nasilstva. Občinski sluga Čeh je ponujal Kar. Škarja tiskano glasovnico, ker pa take ni hotel sprejeti, mu je zagrozil: »Trda bode šla za fanta!« Škarja namreč prosi za oproščenje sina od vojaščine. Volilki Jerman iz Homa so zapretili, da ne bo dobila koruze iz pomožne akcije, ako ne bode za liberalno stranko volila. Občinski tajnik je Mariji Gregorčič in Mariji Ahlin zapretil, da ne bo več podpisal pobotnic za provizijo, če ne da napredni stranki pooblastila. In podobnih kričočih slučajev bi se lahko našlo še mnogo. Vprašamo torej: 1. Ali je Njega ekselenci znana ta nezakonita agitacija za občinske volitve v št. Rupertu? 2. Ali hoče visoka c. kr. deželna vlada potrebno ukreniti, da se volitve sistirajo in poveri vodstvo volitve ali posebnemu gerentu ali pa uradniku c. kr. politične oblasti?

Interpelacija se izroči g. deželnemu predsedniku.

Medvedja nadloga na Kočevskem.

Interpelacija poslanca Jakliča in tov. na ekselencijo gospoda deželnega predsednika zaradi škode, ki preti prebivalstvu kočevskega okraja vsled mnogoštevilne zverjadi: Kakor znano, se goje v obširnih gozdih kočevske in še nekaterih drugih grajščin v večjem številu medvedje. Mi ne zavidamo gospodi zabave, ki jo ima z medvedorejo, toda dejstvo je, da se čujejo čimdalje pogostejše pritožbe o škodah, ki jo delajo medvedje na poljskih pridelek, vrh tega pa postajajo še opasni človeškemu življenju in domačim živalim. Čisto naravno je, da razun par gosposkih medvedorejcev in nekaterih pasijoniranih lovcev, vse kmeti prebivalstvo, zlasti v neposrednem obližju grajščinskega lovišča, nujno želi, da bi več ne imeli škode in strahu, ki ga povzročujejo medvedje, in se začudeno povprašuje, kako je mogoče, da se dopušča reja zverine, ki je nevarna ljudskemu premoženju in življenju. Iz ozirov na varnost ljudskega premoženja in življenja, je nujno potrebno, da se medvedje kolikor je mogoče pokonča. Zaradi tega vprašamo ekselencijo gospoda deželnega predsednika: Ali hoče gospod deželni predsednik v smislu zakona vse potrebno ukreniti, da se medvedje v grajščinskih loviščih kočevskega okraja pokončajo oziroma na kak način narode neškodljive.

Se istotako izroči deželnemu predsedniku.

Vodovod za Suho Krajino.

Interpelacija poslanca Vehovca in tovarišev do gospoda deželnega glavarja: Že pred dvema letoma so obč. zastopi velikolaškega in žužemberškega okraja sklepali o napravi vodovoda za Suho Krajino. Vprašamo gospoda deželnega glavarja ali je državni in deželni prispevek že zagotovljen in kdaj se začne z izdelavanjem podrobnih načrtov.

Most čez Kolpo pri Kužlju.

Vprašanje poslanca gospoda Bartola in tovarišev na gospoda deželnega glavarja v zadevi mostu čez Kolpo pri Kužlju: Vas Kuželj v občini Fara nima nobene zveze z ostalo občino. Zaradi tega si prizadeva dobiti most čez Kolpo, da bi mogli ljudje z blagom na cesto na hrvaško stran. — Vaščani iz Kužlja kakor tudi županstvo pri Fari je že opetovano peticijoniralo za most ali pa, da se jim napravi po kranjski strani občinska cesta na Faro, ki bi bila v korist tudi drugim vases. — Doslej se o zgradbi potrebnega mostu oziroma ceste ničesar gotovega ne ve. Ker je pa stvar nujna, vprašamo podpisani gospoda dež. glavarja:

1. Ali je gospodu deželnemu glavarju kaj znano, ako se bo most oziroma cesta zgradila.

2. Ali hoče gospod deželni glavar vse potrebno ukreniti, da dobi vas Kuželj potrebni most oziroma cesto.

Dr. Lampe odgovarja glede vodovoda za Suho Krajino, da je stvar v tiru, vlada je že dovolila prispevek, a je treba še nekaj obravnavati. Načrti se že letošnje leto začno izdelovati. Upa, da se to velikansko delo v primeroma kratkem času izvrši. (Dobro-klici.)

Glede mostu čez Kulpo pri Kužlju odgovarja, da se deželni odbor že s hrvaško vlado dogovarja. Upa, da se most v doglednem času zgradi. (Dobro-klici.)

Volitev v deželno pridobninsko komisijo.

Deželni glavar odredi dopolnilno volitev v deželno pridobninsko komisijo in v prizivno komisijo za osebno dohodnino.

Izvolijo se v deželno pridobninsko komisijo gg.: Anton Kobi, Jožef Kendá, gostilničar iz Kamnika, Anton Belec, župan v št. Vidu, kot namestnika: poslanec Demšar in Karol Pollak star.

V prizivno komisijo za osebno dohodnino od strani veleposestva: dr. Eger, namestnik Karol Mulley na Vrhniku, potem kot namestnik iz kurije mest in trgov Turk, iz kurije kmečkih občin kot član poslanec Košak, kot namestnik Ivan Podlesnik iz Primskovega in poslanec Jaklič, iz cele zbornice kot člana Evgen Jarc in župan Al. Tršan iz Tacna.

Deželni glavar naznani, da sta vložen sledeči predlogi deželnega odbora:

Deželni odbor je izdelal zakonski načrt, s katerim se uvede na deželnih cestah na Rakeku. Bloški Polici in v Podklancu mitnina od avtomobilov in sicer po 2 K od avtomobila.

Deželni odbor predlaga nadalje podoben zakonski načrt glede mitnine od avtomobilov na reški deželni cesti.

Se oddasta finančnemu odseku.

Izprememba občinskega in volilnega reda za Ljubljano.

Poročevalec Jarc poroča o izpremembi občinskega in volilnega reda za stolno mesto Ljubljano, kakor jo je izdelal deželni odbor. (O tem smo v našem listu že poročali.) Poročevalec zavrača eventualne pomisleke. Odsek je pustil zakonski načrt v besedilu neizpremenjen in le nasvetuje, da se med šestimi in sedmimi odstavci vrine kot nov odstavek: »Predno magistral volilne kuverte izda, mora njih vzorac predložiti deželni vladi v odobritev.« Dalje nasvetuje odsek sledečo resolucijo: Deželnemu odboru se naroča, da na podlagi dosedanjih izkušenj glede nekaterih nejasnosti in pomanjkljivosti občinskega reda in občinskega volilnega reda za deželo stavi deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju primerne nasvete in predloži eventualno potreben zakonski načrt. — Predlaga:

Visoki deželni zbor izvoli:

1. Od deželnega odbora predlagani zakonski načrt z gorenjim dostavkom odobriti.

2. naročiti deželnemu odboru, da zakonskemu načrtu izposluje Najvišje potrjenje.

Dr. Tavčar se sklicuje na tozadevni sklep mestnega sveta. Izjavlja, da bo narodno-napredna stranka zapustila dvorano. Zahteva štetje glasov (Liberalci zapuste dvorano.)

Dr. Eger govori proti načrtu, da se okoliščanom, ki plačujejo Ljubljano

ni davek, da volilna pravica v Ljubljani.

Poročevalec izjavi, da z narodno-napredno stranko sploh ne bo polemiziral. Zavrača dr. Egra Pravi, da je sedanje stališče dr. Egra nekako v nasprotju z njegovim bivšim.

Predlog, da se preide v specialno debato, se sprejme.

V specialni debati odredi deželni glavar glasovanje tako, da glasove prešteje. Veleposestvo glasuje trikrat s S. L. S., enkrat proti, celi zakon se sprejme s 26 glasovi proti 7.

Glasuje se še o resoluciji odseka. (Liberalci se povrnejo v dvorano.)

Resolucija se sprejme z glasovi S. L. S.

Zakon o občinskih taksah.

Poročevalec Jarc predlaga:

1. Načrtu zakona o občinskih taksah, kakor ga je predložil deželni odbor, se priridi.

2. Deželnemu odboru se naroča, naj temu sklepu izposluje Najvišjo sankcijo.

Zakonski načrt se soglasno sprejme z neko izpremembo, nasvetova o od poročevalca, z neko izpremembo, nasvetovano od dr. Pegana in z neko izpremembo, nasvetovano od poslanca Bartola.

Samosojna občina Velesovo.

Poročevalec Zabret utemeljuje potrebo, da se davčna občina Velesovo iz krajne občine Šenčur izloči in v imenu ustavnega in občinskega odseka predlaga:

1. Davčna občina Velesovo se izloči iz krajne občine Šenčur in ustanovi kot samostojna krajna občina.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje odobrenje v smislu § 3. občinskega reda. Se sprejme.

Samosojna občina Gorenje Polje.

Poročevalec Jarc utemeljuje potrebo, da se davčna občina Gorenje Polje izloči iz krajne občine Toplice in predlaga:

1. Davčna občina Gorenje Polje se izloči iz krajne občine Toplice in ustanovi kot samostojna krajna občina.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje odobrenje v smislu § 3. občinskega reda. Sprejeto.

Ciganska nadloga.

Hladnik kot poročevalec upravnega odseka poroča o samostojnem predlogu poslanca Dularja glede ciganske nadloge, zlasti na Dolenjskem. Navaja rodbinsko statistiko Ciganov na Kranjskem. Izvaja, kako je težko ciganom priti blizu. Nekateri so celo oboroženi in prete s požigom. Odsek predlaga sledeče:

Deželnemu odboru se naroča:

1. Da zahteva od visoke c. kr. deželne vlade, naj z vso strogostjo na to pa proti ciganom, ki ljudstvo nadlegujejo z beračenjem, in tiste, ki nimajo v deželi domovinske pravice, izžene,

2. da tistim, ki imajo v deželi domovinsko pravico, priskrbi primerno delo pri javnih zgradbah, pri tem pa zahteva strogo nadzorstvo, da ne bodo kmetovalcem delali škode,

3. da se obrne na visoko c. kr. ministrstvo, naj zadevo ciganskih rodbin v državi uredi, oziroma da se napravijo zanje naselbine.

Grof Margheri pravi, da je treba ločiti med cigani, ki imajo domovinsko pravico pri nas, in pa tiste, ki je nimajo. Glede prvih se je poizkušalo jih naseliti, toda cigan postavi v hišo, ki se zanj gradi, konja ali osla, sam pa tabori zraven hiše. (Veselost.) Sicer pa se zdaj bavijo zelo z izdelovanjem gramoza. Naj se jim dobi dela. Tiste, ki nimajo domovinske pravice, naj vlada izžene kot potepuhe.

Dular opisuje cigansko nadlogo in njih nevarnost. Navede več drastičnih slučajev. Kmetica komaj nasiti svoje otroke, pa mora še ciganki dati, ki se ne da odopiti. Cigani kradejo, ko so kmetje na polju. Cigani prete ljudem. Cigani se silno množe. Vlada naj res kaj zoper cigane naredi.

Sprejeto.

Sladkorni podkar'el v Ljubljani.

Dr. Lampe poroča o nujnem predlogu dr. Pegana glede ljubljanskega sladkornega podkartela.

Različni so načini, kako skušajo obogatiti otroci človeškega rodu. (Veselost.) Če kdo koga okrađe ali mu nastavi revolver na prsi, je zaprt, kartelom pa ni mogoče blizu. Javna oblast pa bi tega ne smela gledati, da par mogočnikov milijone in milijone oropa. Upravni odsek predlaga:

Ker se dajo kričeče krivice, ki jih napravljajo karteli konsumentom, preprečiti le na ta način, da se take in enake združitve producentov postavi pod nadzorstvo državne oblasti, po-

zivilje deželni zbor c. kr. deželno vlado, da z vsemi močmi podpira stremljenje osrednjega parlamenta na izdaje kartelnega zakona, s kojim se uvede stroga državna kontrola nad karteli, oziroma tem podobnim združitvam producentov.

Gallé izjavi, da bo veleposestvo glasovalo za odsekov predlog. Brani pa kartele v toliko, v kolikor so upravičeni. Zlasti pa brani ljubljanske trgovce, ki so sladkorni podkartel sklenili. V najboljšem slučaju zaslužijo 70.000 K, torej komaj 1%. (Ves konzum sladkorja znaša 7 milijonov kron.) Odločno zavrača, da je poročevalec solidne firme blatil. (Protesti. — Deželni glavar pokliče posl. Galléa k redu.)

Dr. Pegana zavrača posl. Galléa. Izjavi, da ni imenoval zadnjič nobenih imen. Njegovih števil ni Gallé zavrnil. Rekel je le, da so trgovci zaslužili komaj 1%. Jaz pa konstatiram, da samo agenti dobe 1/2%, to je 35.000 K provizije, torej še veliko več, kakor sem zadnjič dejal, in zdaj naj kdo verjame, da imajo trgovci le 1% dobička. Razkriva še obširnejše različne špekulacije ljublj. sladkornega podkartela na račun konsumentov. Dasi so imeli 70 vagonov za 2 K cenejšega sladkorja na razpolago, so ga prodajali za 2 K višje! (Čujte! Čujte!) Imajo vsled tega še 14.000 K več dobička kakor sem zadnjič zračunal. **Ko je »Slovenec« ljubljanske podkartelišče prijel, takrat so šli za 2 K navzdol,** toliko se že boje javnega mnenja; da nimajo posebne korajže, dokazuje tudi to, da so si najeli v tej zbornici zagovornikov. Navaja nek ofert podkartela, ki dokazuje, koliko podkartelisti zaslužijo. »Slovenec« in zadnja debata v tej zbornici sta na gospode toliko vplivala, da so cene diferencirali. Navaja natančne številke glede tega in dobiček, ki ga imajo pri tem kartelisti. Diferencirali so pa cene tako, da najslabši konsument vendarle v primeri največ trpi, dobička imajo pri tem diferenciranju 164.498 kron. Da so šli navzdol, **to je brezdvomna zasluga »Slovenca«!** Seveda se je bati, da bo podkartel šel zopet navzgor, ko se stvar poleže. Navaja neke strogo zaupne sklepe podkartela, ki so v škodo drugim trgovcem in so dokaz, kakih metod se podkartelisti poslužujejo. Kar se nezadavčenega sladkorja tiče, ga zdaj res še ne dobivajo, a ga bodo dobivali od 1. marca 1912 naprej. — Nekaj splošnih besed: Ljudski zastopniki se trudijo za podporo. Kaj to pomaga, če sladkorni producenti konsumentom desetkrat toliko okradejo, kolikor dobe ljudje podpor! (Tako je!) Kar se tiče osrednjega sladkornega kartela, ima pri 700 vagonov sladkorja, ki jih porabi Kranjska, **875.000 kron dobička**, če prištejemo dobiček, ki ga imajo ljubljanski podkartelisti, je Kranjska od sladkornega kartela in podkartela okradena na leto za nad **1.000.000 kron!** (Ogorčenje.)

Dr. Triller izjavi, da je narodno-napredna stranka načeloma zoper kartele, ki odirajo konsumente in bo zato glasovala za predlog odseka, mora pa braniti tiste ljubljanske trgovce, ki jih je dr. Pegana napadel. Ti trgovci sploh ne tvorijo podkartela, ampak le nakupovalno zadrugo. Govornik navaja številke, ki mu jih je desetorica ljubljanskih trgovcev dala na razpolago. Za številke seveda sam ne prevzema nobene odgovornosti, jih le navaja, kakor so se mu podale. Od vagona sladkorja niso zaslužili nad 300 K, ampak le 50 K — tako oni pravijo. To je pošten zaslužek. Govornik brani ljubljanske trgovce »podkarteliste« proti očitku grdih manipulacij, ampak oni so s tem le zaprečili nelojalno konkurenco. Govornik je prepričan, da bo dr. Pegana, ako se prepriča, da so številke, podane od trgovcev, resnične, očitek, da ti trgovci odirajo, preklical, če ne, gre predlagatelju le za navadno demagogijo. (Dež. glavar pokliče govornika zavoljo tega izraza k redu.)

Dr. Pegana vzdržuje svoje številke v popolnem obsegu. Kaj pa je s kontingentom in liberacijo za januar? O tem podkartelisti popolnoma molče. Dr. Triller ni ovrget svojih števil. Govornik zopet navaja dokaze. Pravi: Moji dokazi temelje na cenah, po katerih se blago iz tovarni dobi in na cenah, po katerih ljubljanski podkartelisti sladkor prodajajo! Kakšne račune in za kateri čas so ljubljanski trgovci predložili dr. Trillerju, me nič ne briga! Moje številke so javne. To je res odiranje! Da se ljudstvo pri sladkorju nečuvno odira, temu je dokaz to, da konzum sladkorja pada, dasi je sladkor tako ljudsko hranivo! Ljudstvo visokih cen ne zmaga več.

Dr. Krell: Deba! je zelo zanimivo, ker je razno sladkorni kartel tisti, najbolj huda upravna nesposobnost kartelacije. Sladkorni kartel je bil ustanov-

Ijen leta 1906. Nato so se začeli sklepati podkarteli. Navaja pogoje, ki so potrebni za osnovo podkartela. Sladkorna kartela imamo dva, pravi sladkorni in rafinerijski. Za slednjega gre tukaj. Sladkorni kartel kaže pri dividendah velikanske dobičke. Pri 22 tovarnah znaša dividenda nad 20 odstotkov dobička. (Čujte! Čujte!) Upliv kartelov na trgovino je naravnost usoden. Ouderstvo je v tem oziru največje pri premogovem kartelu. Po poti, po kateri hodita sladkorni in premogovni kartel, bo prišlo do tega, da trgovina ne bo cen regulirala, ampak bo služila skozinskozi producentu, prišli bomo do numerus clausus pri produkciji, svobodna konkurenca bo onemogočena, mase konsumentov ne bodo videli drugega izhoda kakor socializem — podržavljenje produkcije. Če bo to za družbo dobro ali ne, o tem tu ne govorim. Kaj naj konsument stori? V pravni državi je, čuti pa, da se ga oropa. Naj merodajni faktorji o tem razmišljajo. V drugih državah imamo saj nekaj. N. pr. v Canadi in na Angleškem, Francoskem, v Italiji in na Nemškem. Na Angleškem se govori v zakonu o splošnem blagru, pojem, ki ga naš državljanski red sploh ne pozna, kakor ne pozna pojma contra bonos mores. Kar imamo v Avstriji, je čisto nedostatno, tako v civilnopravnem kakor v kazenskoprnem oziru. Ni druge rešitve, kakor postaviti kartele in monopol pod državno nadzorstvo. (Veliko odobravanje.) Natopot so stopile v zadnjem času tudi Združene države. Na teh temeljih stoji zakon, ki sem ga jaz izdelal za državno zbornico. Glavni naspotnik pa je vlada! (Čujte! Čujte!) Zdaj sklicuje enake za posamezne kartele, da vse zavleče. Naša vlada nima poguma, ona je odvisna od kartelnih krogov. Zato je važno, da tudi kak deželni zbor kaj v tem oziru sklene. V tem oziru je naša debata važna. Govornik predlaga le, da se namesto besede »producentov« postavi beseda »podjetnikov«. (Veliko odobravanje in ploskanje.)

Poročevalec priporoča odsekov predlog.

Predlog se soglasno sprejme z izpremembo besedila, kakor jo je nasvetoval dr. Krek.

Deželni glavar prekine sejo do pol 4. ure popoldne.

Dnevne novice.

+ **Dopolnilna deželnozborska volitev v Belikrajini.** V ponedeljek 19. t. m. se je vršil shod zaupnikov S. L. S. iz cele Belikrajine. Sklenil je izjavo, da stoji neomajno na stališču popolnega zaupanja do vodstva Slovenske Ljudske Stranke in da zavrača vsako vtikanje liberalnega časopisja v zadeve S. L. S. Določitev kandidature za dop. volitev v deželni zbor je prepustil shod zaupnikov soglasno vodstvu S. L. S. — Izvršilni odbor S. L. S. je nato v svoji seji v sredo 21. t. m. izrekel svojim belokranjskim zaupnikom za njih zaupanje in za tako sijajen dokaz njihove moške zavednosti in njih zvestobe do stranke iskreno zahvalo in priznanje. Za kandidata je določen g. prof. Karl Dermastija.

+ **Občinske volitve v Planini.** Iz Planine poročajo: Dne 14. t. m. smo imeli občinske volitve. S. L. S. je dobila 11 obornikov, liberalna pa si je, kljub nasilstvu, grožnjam in še marsičem drugim priborila samo sedem.

+ **Občinske volitve v Krškem,** ki so se vršile dne 30. decembra minulega leta, je deželna vlada, kakor smo že včeraj omenili, razveljavila. Kot vzrok se navaja dejstvo, da se je volilo na treh voliščih, mesto na enem, kar je po zakonu nedopustno. Nove volitve se morajo vršiti v teku treh tednov, torej okoli desetega marca. Ta novica je krške naprednjake zelo neprijetno iznenadila, ker dobro vedo, da bodo pri ponovnih volitvah še bolj katastrofalno pogoreli in izgubili tudi drugi razred.

+ **Zadovoljni liberalci.** Liberalci so polni veselja nad liberalno zmago v Slavini. Vpijejo tako, kakor bi bila to sijajna liberalna pridobitev, pa so z največjim naporom se komaj vzdržali v eni dosedanjih svojih najtrdnjših trdnjav. Pri tem pa opzabijo nakrat, koliko mest in trgov so izgubili. »Zadovoljnost« liberalcev je brezprimerna.

— **Kmetijski poučni tečaj** je deželni odbor priredil v Kresnicah. Dne 18. t. m. sta bila govora, dne 25. t. m. bosta zopet dva.

— **Posledice pustnega torka.** Na pustni terek je opolnoči zabodel delavec Franc Relki z Jesenic v gostilni pri Jeleni z nožem v desno stran prsi 23 letnega delavca Franceta Kapusa, ki so ga težko ranjenega prepeljali v deželno bolnišnico. Kakor smo zvedeli, je Relki poslal upravi deželne bolnišnice v Ljubljani pismo, v katerem pra-

vi, da je Kapus samo to dobil, kar je že davno iskal, ter prosi bolnišnico, naj Kapusa nikar ne ozdravijo, ker ni vreden te dobrote. Res velikanska podivjanost.

— **Umrli** je v Kranju posestnik in gostilničar g. Ivan Kummer, star 79 let.

— **Velika izguba.** Tu je izgubil v ponedeljek nek tujec iz Saksonskega, Reichart po imenu, 60.000 mark. Tujec je mnenja, da jih je izgubil na parobrodu ali pa da mu jih je izgubil postrežek, ko mu je nesel prtljago v hotel. Bankovce, in sicer 600 po 100 mark je imel v denarnici iz rdečega usnja.

— **Zagrebska tobačna tovarna** obstoji od leta 1867.; nahaja se v zgradbi, ki je last mestne občine, kateri plačar 16.000 kron letne najemnine. Tovarna izdeluje smodke prve vrste, in sicer: Regalitas (311.000), Trabucco (1.200.000), Britanika (530.000), Operas in Cuba (1 milijon), Portorico (3 milijone 300.000), »kratke« (8 milijonov) in »dolge« (1 milijon 900.000 na leto). Delavke dobe gotovo količino tobaka, iz katerega morajo napraviti določeno število smodk; na teden posamezna delavka ne sme napraviti več kakor 1450 Regalitas, 1600 Trabuk ali Britanik, 1700 Operas, 2000 Kub, 2200 Portorik, 2600 »kratkih« in 4000 »dolgih«.

— **Malomarni voznik.** Dne 19. t. m. okoli devete ure dopoldne je Zupančičev hlapec Nace Trobec na Viču povozil vžitkarico Marijo Fröhlich iz Podsmreke, ko se je vračala domov. To se je zgodilo radi hlapčeve malomarnosti, ker se je razgovarjal z voznikom, ki je vozil pred njim, ne da bi bil na svojo vprego pazil. Oba leva kolesa sta ji šla čez desno nogō. Težko poškodovano so pripeljali v deželno bolnišnico.

— **Nezgode.** V litijski predilnici je prijel tovarniškega delavca Franceta Vatarja stroj za bombaž za glavo in mu jo stisnil. Zadobil je nevarno poškodbo. — V Gor. Kašlju je prišel k slomorenemu stroju 7letni deček Jožef Lovše. Pri tem pa je njegov 9letni bratrec stroj zavrtil in je stroj Jožka na levi roki poškodoval. — Jožef Petrič, hlapec pri trgovcu Stupica v Ljubljani, je peljal prazni voz iz Sp. Šiške. Ko je skočil na voz je omahnil in padel pod voz ter se poškodoval na glavi, levi roki in hrbtu.

— **Polzkus samoumora dveh prijateljic.** Iz Trsta poročajo: Šivilji Leticija Dukjer, stara 20 let in njena 20letna prijateljica Antonija Rane, sta se sinoči v stanovanju prve v ulici Sette Footane št. 1, IV. nadstropje zaprle v sobo, zamašile vse luknjice pri vratih in oknih ter potem zanetile v železni ponvi oglje, z namenom, da bi se skupno zadušile. Močan duh oglja je opozoril domačine, ki so s silo odprli vrata in rešili obe deklici. Poklicali so zdravniška z rešilne postaje, ki je obenem nudil potrebno pomoč ter ju stavil izven nevarnosti. Vzrok obupnemu činu so pri prvi baje dolgovi, pri drugi pa neka srčna bolezen.

— **Mož napadel v hipni blaznosti svojo ženo.** Posestnik Janez Sajovic v Visokem št. 38 pri Šenčurju, ki je nekoliko slaboumen, je te dni v hipni blaznosti napadel svojo ženo, jo metal po tleh ter jo suval s čevlji, pri čemur si je uboga žena zlomila roko. Pripeljali so jo v deželno bolnišnico.

— **Lep brat.** Franc Lap iz Klanca št. 3 je s kolom napadel svojega brata Janeza Lapa in ga na rebrih znatno poškodoval. Francu Lapu je pridno pomagala njegova žena, vsled česar bosta imela oba še sitnosti pred sodiščem. Janez Lap je moral iskati pomoči v deželni bolnišnici.

— **Nemiren pustni večer** so imeli na Grosupljem. Več fantov iz okolice je prišlo izzivati Grosupeljske fante. Prišlo je do spopada, pri katerem so bili prvi fantje v beg zapodeni. Več fantov je zgubilo pri begu kloбуke, tudi neko železo se je našlo, s katerim je bil eden oho-rožen. Bežeča stranka je šla na to razgrajati v vas Bervace, ker so posestniku Javorniku vodnjake poškodovali. Menda jim je roka pravice že za petami.

— **Nadležen gost.** Dne 18. t. m. okoli desete ure zvečer je popival delavec Cene Rodošek v Omanovi krčmi v Vevčah. Pri tem je pa postal tako gostom nadležen, da ga je moral gostilničar na prosto postaviti. Tedaj je pa Rodošek pograbil nož ter dregnil krčmarja v nogo in ga vrezal v levi palec; radi česar bo imel sitnosti pred sodiščem.

— **Razpisano učiteljsko mesto** je v St. Vidu pri Ljubljani.

— **Osebnе izpremembe v okrožju gozdarskega ravnateljstva.** Za gozdarja sta imenovana gg. Jožef Burja in Mat. Rupnik v Boh. Bistrici. — Prestavljeni so gozdarji gg. Hugo Philipp iz Bohinjske Bistrice v Podkloster, J. Gutschloher iz Čekovnika pri Idriji.

Belopeč, Mat. Rupnik iz Boh. Bistrice v Čekovnik; gozdarski pomočnik gospod Hugo Reumüller je prestavljen iz Smohora v Boh. Bistrico.

— **Liberalno politično društvo** so ustanovili v Mostah pri Ljubljani.

— **Obsojen radi uboja dveh bratov.** Pred novomeškimi porotniki je stal včeraj komaj 28 let stari delavec Fr. Meke iz Gorice pri Krškem radi uboja dveh oseb. Meke je 25. decembra l. l. v podružnični cerkvi na Gori z nožem zabodel Franceta Žarn ter ga smrtonovarno poškodoval, istega dne je pa na svojem domu zabodel s kuhinjskim nožem Janeza Žarna in Antona Žarna, ki sta ga prišla vprašat, zakaj je brata zabodel. Oba brata je zabodel s tako silo, da sta se komaj privlekla do sosednjih hiš in umrli. Na delno potrditev vprašanj od strani porotnikov je porotno sodišče Meketa obsodilo na šest let težke ječe.

— **Črnogorski kralj v Trstu.** Sinoči ob 7 uri 55 minut je z brzovlakom državne železnice dospel v Trst črnogorski kralj Nikola s princem Petrom in spremstvom desetih oseb. Nastanil se je v »Excelsior Palace Hotelu«. Danes jutraj se je kralj, princ Peter in del spremstva v avtomobilu odpeljal na Reko, kjer se ukrcajo na parnik »Ungaro Croate«, s katerim odpotujejo v Kotor. Drugi del spremstva se pa z Lloydovim parnikom odpelje direktno v Kotor.

— **Požar v Trstu.** Včeraj je izbruhnil v Trstu požar v drožeriji Macorin na trgu Carlo Goldoni in trgovino uničil. Škode je 16.000 kron.

— **Nepošten dacar.** Janez Lenassi iz Gornjega Logatca je bil pri užitninskem zakupu v Črnomlju kot dacar ter je pri krčmarjih, mesarjih in drugih užitninskega davka plačevalcih pobiral užitninski davek, a to le pri strankah, ki spadajo pod Podgrad in Poljane. Lenassi sam stanoval je v Podgradu in bil malodane eno leto v tej službi kot uradnik užitninske naklade. Nekako v sredi ali koncem novembra t. l. je pa Lenassi, ne da bi se bil kaj javil svojim predpostavljenim, izginil iz Podgrada. Ker Lenassija ni bilo od nikoder več na svetlo, so upravičenci užitninskega zakupa stvar javili pri oblastvu. Pozneje se je tudi pokazalo, da je Lenassi užitni družbi odnesel nekako okrog 500 K. Po dolgem poizvedovanju se je končno posrečilo, da so ga dobili nekje pri Planini na Notranjskem. Takoj so ga izročili pristojnemu sodišču, katero ga je obsodilo radi hudodelstva nezvestobe in pa tudi radi prestopka beračenja na mesec dni ječe.

— **Umrli** je v Osijeku profesor v p. Viljem Roschendorfer, ki je bil na tamonjšni srednji šoli 50 let učitelj nemškega jezika. — V Križevcih je pa umrl 33letni odvetnik dr. Rade Heimrl.

— **Bolnišnico na Sušaku** je sklenil zgraditi tamonjšni občinski svet. Doslej so bolniki hodili v reško bolnišnico.

— **Umrli** je v Zagrebu absolvirani bogoslovec in modroslovec Franjo Betlehem, ki je imel spomlad biti posvečen. Pobralla ga je sušica.

Ljubljanske novice.

Ij **Enketa o slovenskem gledališču** se je vršila včeraj. Dasi je bilo sklenjeno, da se o enketi priobči v dnevnikih le kratka notica, je danes »Dan« priobčil celotni referat gosp. prof. Kobala. Nič se ni oziral na to, da je gosp. prof. Kobal izrečno poudarjal, da to ni še za javnost. Ob takih razmerah se gospodje ne bodo čudili, ako naši zastopniki pri bodoči enketi z zastopniki »Dneva« ne bodo hoteli več skupaj sedeti. Prvi pogoj za take enketе je resnost. Ker se je vsa stvar spravila obširno v javnost, nimamo sedaj tudi mi nobene obveznosti, da bi javno ne povedali, da se nam je včerajšnja enketa zdela popolnoma nepotrebna. Stvar je popolnoma jasna. Znano je gospodom, kaj je deželni zbor naročil deželnemu odboru — pogajati se je torej treba samo z deželnim odborom. Če »Dramatično društvo« pravi, da ono ni tisti faktor, ki naj se pogaja in da ima glavno besedo mestna občina tedaj je stvar mestne občine, spraviti stvar do zaključka. Če je to radi angaževanja osebja itd. nujno, tedaj naj v prvi vrsti to spozna mestna občina in naj stvar uredi tako, da bo mogoče sodelovanje z deželnim odborom. To bi gospodje lahko sami vedeli, če se sedaj skrivajo za razne enketе, hočejo le slepe mišli loviti. Zato je pa škoda časa. Tako kot sedaj ne gre več naprej. V referat g. Kobala se danes ne bomo obširneje spuščali, obsega večinoma stvari, o katerih se je v javnosti in med prijatelji slovenskega gledališča mnogo razpravljalo. Prav simpatične so nam posebno točke, da je treba poskrbeti za igral-ski, pevski in glasbeni naraščaj, usta-

novitev potovalnih stipendij za izobrazbo režiserjev, da je treba poskrbeti za to, da se Slovenec izobrazi za poznejšega gledališkega mojstra in za potrebnou izobrazbo drugega ravnatelja.

Ij **»Ljudski odere«** igra v nedeljo, 25. t. m. ob pol osmi uri zvečer dr. J. Ev. Krekova ljudsko igro »Tri sestre«. Ideja ljudskih odrov po deželi je pač dr. Krekova in spisal je tem odrom primerno igro, ki je ravno »Tri sestre«. Ima zdravo, krepo vsebino, jedrnatu zarisane značaje in nam kaže pravo, pristno narodno življenje. Vse nastopajoče osebe so pristni tipi. Popustljiva, v svoje otroke zaljubljena mati, grčast a resnomiren oče, mestni organist, ki se še ni uživel v kmečke razmere, razvajena ljubljenska, svetohlinska stara samica, resni in preudarni France, dekla Jera, ki je osivela pri hiši in gorenjska grča, trmasta, a končno spokorjena Spela. Dejanje se naravno zapleta in zanimivo zavozljava in stremi hitro svojemu cilju naproti, — ki se končuje v besedah »Mož je glava«. Vsem okoličanskim društvom priporočamo, da si ogledajo to igro, ki se bo ta večer igrala prvič ob krasni inscenaciji, posebno, ker bo igra končana že ob enčetrtna do desetih uro. **Vstopnice v predprodaji** se dobe v **Katoliški bukvarni**.

Ij **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Danes, v četrtek, se poje predzadnjič velika lirski opera »Rusalka« (za par-abonente). — V soboto zadnjič opera »Rusalka« (za nepar-abonente). — V nedeljo popoldne ob treh pri zelo nizkih cenah predpustna burka »Milijon« (za lože par), na katero opozarjamo širše občinstvo in še posebej odre na deželi. Zvečer se poje drugič V. Parmova opereta »Caričine amaconke« v novi opremi (izven abonementa; za lože nepar). — V torek prvič Echegara-jeva slavna psihološka drama »Blaznik ali svetnik«.

Ij **Sanatorium Elisabethinum** je v zadnjih dneh dobil dva velika napisa: enega na voglu Poljanske in Elizabetne ceste, drugega nad vhomom na Elizabetni cesti. Veleznačilno za ta zavod, v katerega hodijo zdravja iskat večinoma Slovenci — tudi iz kmečkega ljudstva — je dejstvo, da uprava ni smatrala za vredno postaviti v napis tudi slovensko označbo.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Antonija Jerič, likarica, 66 let. — Terezija Cepin, kočarjeva vdova, 64 let. — Marijana Gaber, kočarica, 44 let. — Anton Svetlin, plin. sluga, 41 let. — Elizabeta Krašner, zasebnica, 93 let. — Teodor Hudeček, urar, 54 let. — Marija Miklič, mestna uboga, 70 let. — Marija Smerčnik, postrežnica, 57 let. — Marija Pirc, cestarjeva žena, 38 let.

Ij **Čegav je voziček?** Na Dovozni cesti je pred nekaj dnevi nekdo popustil dvokolesni rjavo pleskan voziček. Lastnik voza naj se zgleda na policiji.

Ij **Nepreviden kolesar.** Ko je včeraj šel iz Rožne doline proti mestu sluga Jakob Avgustinčič, je za njem pripeljal s kolesom ključavničar Pavel Štrukelj in ga zadel s kolesom v hrbet ter ga podrl na tla. Pri padcu se Avgustinčič ni poškodoval, pač pa si je močno raztrgal hlače.

Ij **Nogo zlomil.** Cerkovnik Franc Štern iz Hrastja je včeraj vračajoč se od Sv. Jošta nerodno stopil na neko korenino, vsled česar je padel in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij **Najdena** so bila te dni zlata očala. Kdor jih pogreša, dobi jih pri Mariji Sever v tobačni tovarni.

Glasba.

* **Novi akordi.** Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. L. X., št. 6. urejuje dr. Gojmir Krek. Vsebina: 1. Šaša Šantel (Pazin) »Adagio« (iz klavirske sonate), za pevcar. 2. P. H. Sattner (Ljubljana), »Pečar, za en glas in klavir. 3. Janko Ravnik (Praga), »Poljska pesem«, mešan zbor. 4. Emil Adamič (Trst), »Kot iz tihe, zabljene kapela«, za en glas in klavir. 5. G. Dežela (Praga), »Japonski motiv«, moški zbor. 6. Viktor Šmigovec (Radovljica), »Spi že hrib in dol«, moški zbor.

Marsikdo bo neprijetno iznenaden, ko zapazi, da v ravnokar izišli 6. številki glasbenega lista »Novi akordi« — zadnji številki X. letnika — ni književne priloge. V uvodu pod naslovom »Non nostra culpa« nam pove uredništvo vzrok: Stroški so ogromni — naročniki pa sramotno malo številni: od založništva preliminirani obseg priloge je bil v preteklem letu že s 5. številko prekoračen. Po najvestnejših in še tako nesebičnih predurkih bo podjetje primorano, ustavit i z d a j a n j e književne priloge, če se z novim letnikom ne poveča število naročnikov izdatno.

UČITELJSKE PLAČE NA KOROŠKEM.

Včeraj je bila koroškemu deželnemu zboru predložena predloga o učiteljskih plačah na Koroškem, ki se za ljudskošolsko učiteljstvo razdeli v pet razredov in sicer I. razred za oženjene učitelje 2300 K, za neozenjene 2200 K, za učiteljice 1750 K, II. razred: za oženjene 2100 K, za neozenjene 2000 K, za učiteljice 1600 K, III. razred: za oženjene 1900 K, za neozenjene 1800 K, za učiteljice 1450 K, IV. razred za oženjene 1700 K, za neozenjene 1600 K, za učiteljice 1300 K, V. razred: za oženjene 1500 K, za neozenjene 1400 K, za učiteljice 1150 K. Oženjeni učitelji morajo biti 24 let stari, da imajo pravico do plače. Podučitelji in podučiteljice dobe letne plače 1000 K. V prvi razred pride 15 odstotkov učiteljstva, v drugi razred 20, v tretji razred 20, v četrti 20 in v peti 25 odstotkov učiteljstva. Za meščanske šole sta določena dva razreda in sicer dobe v prvem razredu oženjeni učitelji 2500 K, neozenjeni 2400 K, učiteljice 1950 K, v drugem razredu dobe oženjeni učitelji 2300 K, neozenjeni 2200 K in učiteljice 1750 K.

DAVEK NA ZABAVE.

Koroškemu deželnemu zboru je predložena predloga o davku na zabave na korist občinskim ubožnim zakladom.

SKUPNI FINANČNI MINISTER BILINSKI

bo prevzel vodstvo svojega ministrstva jutri v petek. Včeraj je posetil zunanega ministra grofa Berchtolda v njegovem uradu.

DEŽELNI ZBORI.

Nižjeavstrijski deželni zbor je v včerajšnji seji sklenil razpisati 30.000 kron kot nagrado za polet z aeroplani iz Dunaja v Berlin in 20.000 kron za polet po Nižji Avstriji. Sklenil je tudi ustanoviti posebni kontrolni finančni odsek.

Solnograški deželni zbor bo imel z ozirom na državnozbornsko zasedanje svojo zadnjo sejo 1. marca. V tem zasedanju je rešil precej stvari, razen nekaterih večjih zakonskih predlog, med njimi vodopravni zakon, za katerega se je izvolil permanentni odsek, da ga izdela.

POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Sporazum ogrske vlade s Košutovo stranko bo postal bržkone perfekten jutri v petek. Včeraj zvečer se je vršilo zaupno posvetovanje odličnejših članov Košutove stranke, na katerem se je sklenilo, da bo stranka določevala v nadalje svojo taktiko popolnoma neodvisno od Justhove stranke. Po povratku grofa Khuena z Dunaja se bo bržkone jutri v petek razjasnil položaj ter bo ob tej priliki prišla na dnevni red poslanske zbornice tudi brambna reforma, o kateri se bo takoj pričelo razpravljati. Kakor je videti, je razdor med Košutovo in Justhovo stranko popoln. Justhova stranka bo vodila svoj boj dalje ter računa pri tem na pomoč brezstrankarskih osemindesetakov. Ljudska stranka se bo menda priklonila Košutovcem. — V poslanski zbornici je grof Apponyi interpeliral ministrskega predsednika zaradi Burianove demisije.

NEMŠKO - ČEŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

»Narodni Politika« priobčuje poročilo o sedanjem stanju nemško-čeških spravnih pogajanj. Pogajanja je smatrati za popolnoma ponesrečena. Prišlo ni med nasprotnima narodnima strujama do nobenega zblizanja, najmanj pa do kakega sporazuma. Sklep, pričeti zopet pogajanja v poznejšem času, ni drugega kot formalnost.

† GROF AEHRENTHAL.

Z Dunaja poročajo 21. t. m.: Poslanik pl. Tschirschky je položil v krsto grofa Aehrenthala venec tudi in imenu nemškega državnega kanclerja plem. Bethmann-Hollwega in državnega tajnika Kiderlen-Wächterja. Pri pogrebu grofa Aehrenthala bo zastopal nemškega cesarja poslanik pl. Tschirschky, španskega kralja španski poslanik marquis de Herera. Razni drugi vladarji so pustili pri svojih zastopnikih položiti venca na krsto pokojnega zunanjega ministra. Naval ljudstva k mrtvaškemu odru grofa Aehrenthala je velikanski. Osebe iz vseh slojev prebivalstva se gnetejo pred zunanjim ministrstvom, da bi dospeli do mrtvaškega odra.

OBOROŽEVANJE TURŠKE.

Iz Carigrada poročajo, da se čuje v mornariških krogih, da je turška vlada potom posredovanja Banque nationale de Turquie pri treh angleških ladjedelniških družbah povprašala, ako bi hotele v teku šestih let zgraditi za Turško 27 bojnih ladij. Potrebni denar bi se preskrbel potom posojila na Angleškem.

Razne stvari.

Dr. Nikola Dobretić, nadškof barski in srbski primas. »Hrvatski« pišejo iz Cetinja: Borba med Črnogorci in Rimom radi naslednika pokojnega Milinovića je sedaj končana, in sicer v prilog Črnogore. Za barskega nadškofa in srbskega primasa je imenovan domač sin, rojen Črnogorec — dr. Nikola Dobretić. Rojen je bil v Baru 28. jun. leta 1872 kot sin bogatih in uglednih starišev. Pokojni nadškof Milinović je kmalu spoznal dečkovo nadarjenost ter ga poslal v Rim, kjer je končal srednje šole in vseučiliške nauke ter dosegel čast bogoslovnega in modroslovnega doktorja. Leta 1899. je pel novo mašo ter župnikoval nato v domovini najprej v Zupcih, potem pa na novoustanovljeni župniji v Cetinju, kjer je izvrševal tudi profesuro klasične filologije in francoščine. Za zadnji predmet je odlično prestopil izpit v Rouenu ter je bil doslej on sploh edini izprašani profesor v Črnigori. Novi nadškof govori in piše vse evropske jezike, zlasti pa mu gladko teče turščina in arbanščina. Vzoren je kot duhovnik ter značajan, ponižen in ljubeznjiv kot človek.

Vsled silne lakote postali — ljudje. Bolgarski listi opročajo, da se je brat bolgarskega škofa v Macedoniji, ki je študiral na moskovski univerzi, pridružil pomožni ekspediciji, ki je odpotovala v Sibirijo, kjer vlada v nekaterih krajih silna lakota. V okolici sibirskega mesta Tobolskega so se gladni kmetje polastili mladega dijaka, ga, do smrti gladni, zaklali, razkosali, spekli in pojedli. Isti listi poročajo, da se je vsled strašne lakote, ki vlada v nekaterih sibirskih gubernijah, dogodilo že več slučajev ljudježstva. Ljudje mrjo kar trumoma lakote.

Uvedba evropskega koledarja na Kitajskem. Iz Pekina opročajo, da je Kitajska sprejela evrop. koledar. Leto 1912 bo prvo leto republike. Juanšikaj pripravlja noto, v katerim priobči vladnim izvolitvev predsednikom. Zahteval bo, da vlasti priznajo republiko. Ta nota bo pa objavljena šele po sestavi ministrstva.

Obdačeni neoženjenci. V občini Nagy-Peskata v bližini Stolnega Belgrada, kjer vzdržujejo približno 200 otrok v mestnem otroškem zavetišču, je sklenil občinski svet, da obdači vse v občini bivaajoče neoženjence ter s temi novimi dohodki vzdržuje vzgojo sirot. Za predlog so glasovali vsi občinski svetniki razen enega in sklep predložili komitatni kongregaciji v potrdilo.

Angleški pesnik Applebauer ustreljen. Iz New Yorka se poroča, da je angleški pesnik Maksimilijan Applebauer 20. t. m. posetil nekega svojega prijatelja, ki mu je kazal ob tej priliki svojo puško. Puška se je slučajno izprožila ter je strel pesnika usmrtil.

Gledališče pogorelo. Iz Londona poročajo: Pred 10 leti z velikimi stroški zgrajeno gledališče Royal v Worchestru je v noči 20. t. m. popolnoma pogorelo. Požar je bržkone nastal vsled električnega kratkega stika.

Boj s tihotapci. Iz Keeskemeta poročajo: Orožniški stražmojster Valent. Neuredy iz Oskósyja je srečal v gozdu več tihotapcev tobaka, ki pa so takoj pobegnili. Eden izmed tihotapcev pa se je izpodtaknil ter padel na tla. Ko je orožnik hitel proti njemu, da bi ga aretoval, ga je tihotapec ustrelil z revolverjem v prsa, da se je takoj brez zavesti zgrudil. V teku noči ga je našel ranjenega neki kmet, ki ga je prepeljal v bolnišnico. 70 orožnikov išče ubegle tihotapce.

Najstarejša gledališka igralka. Na češkem Narodnem gledališču v Pragi je angažirana gospa Marija Ryšava, ki je bila rojena leta 1831 in je že 62 let pri gledališču. Škozi 50 let je delovala po manjših čeških gledališčih, l. 1909 šele je bila poklicana v Prago. Še danes vrlo izpolnjuje svojo nalogo in v vlogah priproste, dostojanstvene žene iz ljudstva ter se uči tudi novih vlog. Sežiganje mrličev in ženska čast. Vsled odločnega protestnega gibanja nemškega ženstva, ki je je podpiralo tudi celokupno časopisje, je pruski notranji minister v predpisih za sežiganje mrličev črtal določbo glede določitve virginite.

Ženska volivna pravica za trgovske zbornice. Trgovska zbornica v Kolinu je sklenila predlagati trgovskemu ministru, da se tudi ženskam dovoli osebno izvrševanje aktivne volivne pravice v trgovske zbornice.

Ženske člani častne legije. Predsednica Zveze francoskih ženskih društev, Sarah Monod, je imenovana za viteza, ustanoviteljica in generalna nadzornica trgovskega pouka za dekleta, Malmanche, pa za oficirja častne legije.

Telefonska in brzojavna poročila.

POGREB GROFA AEHRENTHALA.

Dunaj, 22. februarja. Ob velikanski udeležbi se je vršil danes pogreb grofa Aehrenthala. Danes je poslal venec tudi še rumunski kralj. Iz Ogrske je prišla k pogrebu deputacija 40 poslancev vseh strank. Cesarja je pri pogrebu zastopal nadvojvoda Fran Ferdinand, navzoči so bili nadvojvodi in nadvojvodinje, celotna vlada in vsi diplomati.

NEMIRI V DUBROVNIKU.

Dubrovnik, 22. februarja. Včeraj se je vršila manifestacija Hrvatov in Srbov proti dogodkom na Hrvaškem. Po shodu so se vršile velike počestne demonstracije, pri katerih so demonstrantje zažgali mažarsko zastavo. Ko je orožništvo aretiralo dva demonstranta, je množica navalila na orožnike in jim iztrgala aretiranca. Le posredovanju županovemu se je zahvaliti, da ni prišlo do velikega prelivanja krvi.

PRED RAZPUSTOM OGRSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 22. februarja. Khuen je dobil vsa pooblastila, da napravi spravo s Košutovo stranko. Ako se tekom dveh do treh tednov Justhova stranka ne uda, bo koncem maja ogrski državni zbor razpuščen.

KUMICA »TEGETTHOFA«.

Dunaj, 22. februarja. Za kumico novega dreadnoughta »Tegetthof« je določena nadvojvodinja Blanca.

LAHI HOČEJO FORCIRATI DARDANELE?

Dunaj, 22. februarja. »Wiener Allgemeine Zeitung« kakor tudi »Matin« poročata, da Italija zopet misli na brodomno akcijo v Dardanelah. Zaveza, ki so jo dali Lahy v tem oziru rajnemu grofu Aehrenthalu, je zdaj odpadla. Baje je Turčija velevali že opozorila, da bo v slučaju laške brodomne akcije primorana storiti skrajne korake.

ARETIRAN TURŠKI GENERAL?

Rim, 22. februarja. Italijanski listi poročajo, da je v Bolonji bil aretiran nek turški general, ki je potoval po Italiji baje v špijonaške namene.

NAPAD NA BENGAZI.

Rim, 22. februarja. »Messaggero« poroča: Zadnje dve noči so turški regularni vojak in beduini napadli laške utrdbe okoli Bengazija. Napad je bil zelo silen in se je dvakrat ponovil. Sovražnik se je okoli polnoči umaknil.

TURŠKE UTRDBE V ZANZURJU.

Rim, 22. februarja. »Messaggero« poroča, da so Turki svoje oklope pri Zanzurju opremili z 20 mitraljezi in 5 poljskimi topovi. List trdi, da so Turki dobili topove potom francoskih tihotapskih parnikov.

NEMŠKI OGLEDUHI NA ANGLEŠKIH LADJAH.

Kristianija, 22. februarja. Na nekem tukajšnjem angleškem razdiralcu torped so aretirali nekega mornarja, ki je bil kot ogleduh v službi Nemčije.

ANARHIJA V MEKSIKI.

Meksiko, 22. februarja. Tu je popolna anarhija. Pri nekem spopadu z ustaši je bilo ustreljenih 37 ustašev, 6 pa ranjenih, deželna bramba je imela 11 mrtvih in 9 ranjenih.

TRUPLO V VODNJAKU.

Trst, 22. februarja. Pri sv. Križu je v vodnjaku Franceta Košuta, ki so jo rabili za kuhinjo, že nekaj časa imela jako slab in čuden okus. Včeraj so dobili v vodnjaku posestnika Alojzija Bissina, ki so ga pogrešali od meseca januarja. Bissin je sam skočil v vodnjak. Truplo je bilo v vodnjaku petdeset dni.

Pridobitev teže

se pri uporabi Scottove emulzije kmalu doseže, učinek, ki si ga prav posebno želimo v času okrevanja pri hujšanju ali

po boleznih ki človeka slabe.

Odrasli vsake starosti store torej dobro, da v takih časih osvežijo in ojačijo telo z uporabo lahko prebavne, dobro dišeče

Scottove emulzije

v dosegu zboljšanja splošne delazmožnosti. Pri nakupu naj se zahteva Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott's« ki je na nad 35 let vstopajo, naj se na dolgotrajno in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2.00. — Dobi se v vseh lekarnah.

DRAMA NA DUNAJU.

Dunaj, 22. februarja. Tu je ustrelil 26 let stari doktor kemije Pavel Schiebe svojo nevesto, 23 let staro Emilijo Rompler, hčerko umrlega dvornega igralca, in nato tudi samega sebe. Vzrok: bolezen neveste.

PROFESOR POŽIGALEC.

Inomost, 22. februarja. Ruski profesor Friedrich, ki se je tu usmrtil, je bil v Peterburgu radi požiga obsojen na osem let prisilnega dela in je sem pobegnil.

MESTO UNIČIL POŽAR.

New York, 22. februarja. Vse mesto Housin je uničil požar. Škode petdeset milijonov kron. 2000 oseb je brez strehe.

Cerkveni letopis.

Pri sv. Jakobu v Ljubljani bo imel posne govore ob nedeljah in praznikih ob 2. uri popoldne č. g. dr. Jos. Jerše. Predmet govorom: »Odmevi iz Sijona, Olske gore in Kalvarije.«

Gospodu

pl. TRNKOCZY-JU

lekarja

v Ljubljani.

Najtopleje se zahvaljujem za točno dopošiljatev sladnega čaja — znamka »SLADIN«. Isti je v resnici izredno prijetna pijača in gre bolje v slast kot kitajski čaj z rumom.

Velespoštovanjem

170

Fran Mayerhofer.

Budapešta, 19. oktobra 1911.

Elegantne in trpežne so prave PALMA

pete iz kavčuka za čevlje.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobo	Predvidnja v 24 urah v mm
21	9. zveč.	736.6	4.0	sl. jug	jasno	
22	7. zjut.	739.1	-1.0	brezvetr.	megla	0.0
	2. pop.	740.8	10.3	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 4.3°, norm. 0.4°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. februarja 1912.

Pšenica za april 1912	11.76
Pšenica za oktober 1912	11.01
Rž za april 1912	10.58
Oves za april 1912	10.02
Koruza za maj 1912	8.88

Starejša

gospodična

vajena v prodaji in knjigovodstvu, se sprejme. Ponudbe pod št. 531 naj se pošiljajo na upravo »Slovenca«.

Resna ponudba.

Mlad in simpatičen veletrgovec z obširnimi in zelo dobičkonosnimi podjetji itd. želi resnega znanja z izobraženo, zgovorno in simpatično gospico iz mesta ali z dežele. Prva pisma se prosijo na naslov: Majnik 1912, Ljubljana, poste restante do 3. marca t. l. — Popolna tajnost se jamči.

Vila naprodaj!

Radi odpotovanja se proda nova, z modernim komfortom opremljena hiša. Miren kraj, solčna lega, električna razsvetljava, 10 sob, 2 kopeli, 2 sobi za služkinje, velike kleti in druge pritlikline. Vrt pri hiši (okrog 600 m²) je deloma nasajen s sadjem, trtami i. dr. deloma prirejen za senco in šetanje; na vrtu ličijo glorijske. Ponudbe sprejemajo se: Ulica Stare pravde št. 5, I. nadstropje.

Če hočeš kaj zanimivega čitati, tedaj pojdi po Doylovih detektivskih povesti **SHERLOCK HOLMESA**

ter se naroči
na nadaljnje

Kje? Pri tvrdki Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani
ali pa v vseh drugih knjigarnah

Puljski občinski svet pred razpustom.

Pulj, 21. februarja 1912.
Kar se je pričakovalo, je prišlo: puljski občinski svet stoji pred razpustom in so mu štete najbrž le še ure. Demisiji deseterih zastopnikov vojne mornarice in dvema državnih uradnikov je sledila tudi ona hrvaških svetnikov. V občinskem svetu je zastopana samo še laško-liberalna komora in socialna demokracija. Ker pa ti dve nerazdružljivi skupini nimata več potrebnih 30 glasov, je razpust občinskega sveta neizogiben. Z razpustom bo tudi doba Vareton, od katere se je veliko pričakovalo, izginila s površja, ne da bi se bile spolnile one nade, katere so se v njo stavile. Če ste se v kakšni osebi vlada in vojna mornarica katerikrat zmotili, sta se to gotovo v osebi dr. Varetona. Vse mestne naprave se nahajajo v takem stanju, da bi bile v sramoto zadnjemu trgu. Temu se pa pridružuje še ne posebno velika natančnost v računstvu in končno je župan stavil dobrobit svojega osebnega prijatelja mestnega uslužbenca nad koristi davkoplačevalcev in s tem tiral občinski svet v razsulo.

Da zastopniki vojne mornarice niso mogli k vsemu temu molčati, bo pač vsakemu lahko umevno, če pomisli, da je Pulj edina avstrijska vojna luka. Vojna mornarica ima pravico in dolžnost gledati na to, da vladajo tu razmere, kakoršne gredo tako važni postojanki. Zadnja stavka mestnih delavcev je pokazala, da ne morejo niti vojna mornarica niti ostali davkoplačevalci računati na naprave, katere se nahajajo v rokah laško-liberalne komore. Zato se je demisijo zastopnikov vojne mornarice tudi od strani vseh drugih trezno mislečih davkoplačevalcev s simpatijami pozdravilo.

Da so sledili mornaričnim zastopnikom tudi hrvaški občinski svetniki, je naravno. Saj se gre tudi tem za zlomitev zloglasnega sedanjega laško-liberalnega sistema. Sedanja kamora ni imela za hrvaško okolico ničesar. Pod njo se je tudi rešitev puljskega hrvaškega šolskega vprašanja tako poostri-la kakor še nikdar preje. Ze iz teh razlogov, da ne govorimo še o gospodarskih, bi za puljske Hrvate in Slovence gotovo ne bilo koristno, ako bi se bil razpad mestne komore od strani Hrvatov zaviral.

Na vprašanje, kaj da se bo po razpustu občinskega sveta ukrenilo, še v trenutku ni mogoče odgovoriti. Vsekakor pa je splošno mnenje, da bo za vodstvo občinskih poslov imenovan c. kr. komisar.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“ Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Odda se takoj pod zelo ugodnimi pogoji stara, dobro idoča 525

mala trgovina s špecerijskim blagom

v Ljubljani na zelo prometnem kraju. Za prevzetje zadostuje K 2000 gotovine. Izve se pri upravi tega lista pod št. 525.

Služba organista in cerkvenika

se odda. Nastopiti jo je mogoče že sredi marca t. l. Oziralo se bo le na strokovno izvežbane, dobro kvalificirane prosilce.

Župni urad v Dolenjem Logatcu.

Val. Remškar,
župnik.

510

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg 28

trgovina s steklom, porcelanom,
svetilniki, podobami in zrcali po
najnižjih cenah

se priporoča prečistiti duhovščini in slav-
nim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje
slikanih cerkvenih oken.

Narčite in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

Krompir

jedilni, najboljše kakovosti, brez-
hiben, zdrav ter izbran, kakor tudi
semenski krompir
oddaja vedno v vsaki množini od
200 kg dalje po nizkih cenah tvrdka
Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič
v Ljubljani. 447

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vino-
taka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Čas«. Dalje »NAŠ
OTROK!« Časopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907.
— Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA!« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju
decembra 1910. št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl.
Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/4 kg samo 50 vln. Na tisoče otrok ga zavživa
z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža;
na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V.,
Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško
blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon št. 190.

Št. 20.

Razpis službe.

Podpisani zdravstveni zastop razpiše s tem

službo sekundarija

na cesarice Elizabete javni bolnici v Novem mestu z letno
plačo 1800 K, prosto hrano in prostim stanovanjem v bolnici in sicer s
1. aprilom t. l.

Prosilci za to mesto morajo biti doktorji vsega zdravilstva in upra-
vičeni izvrševati zdravniško prakso v deželah, zastopanih v državnem
zboru, zdravi, samskega stanu in zmožni obeh deželnih jezikov v govoru
in pisavi.

Prošnje je vlagati najkasneje do 15. marca pri vodstvu zgoraj ime-
novane bolnice.

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu

dne 15. svečana 1912.

511

Odda se za majev termin ali pa takoj

stara gostilna s koncesijo

na dobrem glasu v najbližji okolici Ljub-
ljane na zelo prometnem kraju. Poizve se
524 pri upravi tega lista pod št. 524.

Valilnica

238

K 45 vali bolje kot vsaka kokoš. Zastonj
na poskušnjo. G. MÜCKE, Pottendorf, št. 40 pri Dunaju.

Išče se za filijalko samostojna, v me-
šani stroki dobro izurjena

prodajalka

ki je zmožna trgovino dobro voditi.
Starost ne pod 25 let. Več se izve pri
g. Jožefu Elsnerju v Litiji. 523

Vinotoč

Mestni trg št. 13

(ustanovljen 1863.)

priporoča svoja namizna vina,
liter po 80 in 96 vin., najboljša
vina, liter po K 1-28. 512

Pisalni stroj

(že rabljen), ameriškega sistema in
razmnoževalni aparat „Roneo“

skoraj nov, se proda za skrajno nizko
ceno. — Vprašanja naj se dopošljejo
upravnistvu „Slovenca“. 461

Na prodaj stavbišča v Kandiji

pri Novem mestu na jako lepem pro-
storu. Pojasnila daje upravnistvo tega
lista. 464

„Mars“ Ivánska grenčica

je prvovrstno čistilno sredstvo.

Njen okus je grenkoslan, ne neprijeten
in se tudi otrokom dopade.

Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc
Schantel, Ljubljana, Frančiškanska
ulica.

Skladišče v I. ljubljanskem javnem
skladišču Krisper - Tomažič, društvo
z o. j. 3583

Sprejme se takoj deklica

poštenih starišev kot učenka v trgo-
vino z mešanim blagom na deželi. —
Naslov pove iz prijaznosti uprava lista
pod št. 513. 513

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po
4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lasne pu-
pilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za sisanke usak
delavnic od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.